

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kül-monostortutza 181. szám.

Megjelen e lap hetenkint 3-szor n. m. kedden, esütörtökön és szombaton délel. Ára évnegyedre 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.
A „nyitlér” cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Központ, STEIN J. könyvkereskedése.

Ugy a kül-, mint a belpolitikai, feszült várakozással teljes helyzet alkalmából juniushó 1-jén kezdve rendkívüli előfizetés nyitattik

„KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“-re.

Előfizetési ár:

Junius hóra 1 lrt.
Junius—juliusi 2 hóra 2 „
Junius—septemberi 4 hóra 4 „

A „K. KÖZLÖNY” kiadó-hivatala.

Szemle.

(H.) A hír, hogy Moldovába egy combinált török-orosz hadsereg nyomult volna be, eddigelő nem valósult, de nagyon valószínűnek tartatik, hogy ez az esemény bekövetkezhetik.

Általában a bukaresti sajtószertű trónfoglalás sok minden combinatióra szolgáltat alkalmat, s méltán, mert az minden előzményeivel együtt ugyan- csak meglepő, hogy ne mondjuk, kalandosított mo- dorban mene véghez.

Hohenzollerni Károly herceg, az új fejede- lem, a porosz király testörhadnagya, mint írják — de senki sem hiszi — a maga fejétől, a porosz ki- rály beleegyezése nélkül szánta el magát, ugyszólva megszökött atyja oldala mellől Düsseldorfból. To- vábbá ő fensége svájci utlevéllel incognitó utazott Austrián keresztül, s minden kíséret nélkül oláh földre lépve, kijelenté a legelső praefectusnak, hogy hát ő az, a ki isten kegyelméből s a nép akarata- ból Románia hospodárja volna. A mi azután történt, jelentettük már. Mint „Carol I. Domnulu Romani- lorn,” nagy ünnepélyességek közt bevonult Buku- restbe s elfoglalta a trónt. Már miniszteriuma is van, mely egy május 24-ki telegramm szerint követke- zőleg alakult újból: Catargiu elnök és belügy-, Sturdza D. közmunka-, Ghika tbc hadügy-, Mavro- zenii külügy-, Rosetti nevelésügy-, Cantacuzeno igaz- ságtügy- és Bratiano pénzügyminiszter.

De hogy ez ügy, melynek fontosságát épp a közép-európai felette válságos mostani helyzet miatt kicsinyelni nem lehet, hová fog fejlődni, ezt aligha megjósolhatná valaki még a román fővárosban is, a hol egy tudósítás szerint szokatlan remülést oko- zott a portánál lévő képviselő Goleco sűrűnyöve, miszerint Austria, Orosz-, Francia- és Angolország cabinetjei felbatalmazták a portát, hogy fegyverrel is érvényesítse a conferentia határozatát, sőt Fran- czia- és Angolország sürgetik a portát, hogy ves- sen véget a Dunafejedelemségek renitentiájának; ellenben Párshban az a hír kering, hogy az oroszok azért nyomulnának be a fejedelemségekbe, hogy Károlyt hget, mint Románia fejedelmét, még a porta ellenére is támogatassák; más combinatiók szerint pedig ezt az egész confusiót éppen Bismark ur „csi- nálta” és pedig aligha a francia és orosz udvar beleegyezése nélkül nyújtotta cselszövő kezét ily messzire.

Az „Európa” szerint azonban tegnap vagy tegnapelőtt volt összehullandó a párisi conferentia, értekeletet tartandó, hogy, miután a hohenzollerni hg már szépen be is tilt Bukurestbe, quid faciendum? Meglepő, hogy a mit mi már mult szombati szemlémben kifejeztünk, a „P. N.” ismeretes szemle írója ugyanaz napról irt, de hozzánk csak másnap érkezett elmélkedésében szintén azon aggodalmát fejezi ki, hogy a török-orosz közös occupatióból könnyen az nöhetné ki magát, a mi a német hgsé- gek osztrák-porosz occupatiójából kinötte. Csak benn legyenek egyszer az oroszok — nyomond — majd megtalálják ok a dolog nyitját a Duna torkolatjai mellett, a mint megtalálta Poroszország is az Elbe torkolatja mellett.

Éppen most veszszük bukaresti érdemes le- vелеzőnk legújabb tudósítását (24-ről), melynek köz- lését kénytelenek vagyunk jövő számunkra halasz- tani. Addig is azonban kiemeljük, hogy Károly hg optima forma behelyezkedett a hospodári székbe; az eskütt letette a kamarában, szemléket tartott stb. De a baraciában tartott nagy tedeumon csak a francia consul jelent meg.

Legújabb párisi tudósítás szerint a dunafeje- delemségi conferentia 26 kán csakugyan tltést tar- tott. A Porta tiltakozott Károly hg beiktatása ellen; de csak tudomásul vétetett, a nélkül, hogy a fegy- veres interventio elhatározatott volna. Brüsseli sür- göny szerint pedig Francia-, Porosz- és Olasz- ország el akarják ismerni az új hospodárt.

A mi a békehireket szemben a harczi készü- lődésekkel illeti, azok a közép-európai vihar kitörése iránti aggodalmakat megnyugtanni nem a legalkal- masabbak. A drezdai hivatalos lap hire, miszerint az európai congressus eszméje már minden oldal- ról elfogadtatott, s a congressus még ezelőtti na- pokban összehullandó lett volna, nem valósult. Glad- stone az angol parlamentben interpelláltatván, azt mondá, hogy „vérmes reményeket nem táplál” a békés kiegyenlítésre nézve. A „Times” még abban is kételkedik, hogy maga Napoleon — még ha őszintén akarná is! — képes lenne lecsendesíteni a vihart, miután az oly nagy mérvben fenyegetővé vált. A félhivatalos „France” pedig aval vigasztal, hogy ha a congressus összeül is, mindössze arra való lesz, hogy constatálja a béke fenntartá- sának — lehetetlenségét!

Bármint erőfeszítéseket tegyen is, tehát a di- plomatia a kiegyenlítés érdekében, önámítás lenne aval kecsgetetni magunkat, hogy immár közelebb állunk a béke hajnalához, mint a legnagyobb mérvű, elkecseregett háboru kitörésének vészteljes pillana- tához.

Ott áll a dolog már, hogy a zöld asztal mel- lett eligazítani akarni majdnem ábrados kísérlet, ha- neha valamelyik fél, s talán épp az, melytől leg- kevésbé követelhetni, mélyen megalázza magát. Erre pedig egy oldalról sem nyilvánul semmi haj- lam, s tartani lehet, hogy a congressus eszméjének szönyegrehozatala, s annak meghiusulása csak te- tézni fogja a veszélyt, még inkább elkecseregtén a feleket, még dühösebb kitörését idézőven elő az egy- időre mesterségesen visszafojtott viharak.

A háboru.

Azon el nem vitatható, szintén kimerít- hetlennek látszott tartózkodás mellett, mely- lyel az európai kormánypolitika a főlhalmo- zott gyuanyagok lángra lobbanását az 1815-i szerződés keletkezése óta elfojtani minden erejével igyekezett; s a kisebb mérvű kigyu- ladásokat mindannyiszor eloltania sikerült is, most úgy látszik: egy végzetes háboru ki- törését megakadályozni többé nem képes.

Miután az európai kormánypolitika a mind inkább előtérbe lépett elkülönítő érde- kek miatt egymás között meghasonlott; s már a viszonyok kérelhetetlen hatalmával fogva a béke érdekében csak a fegyver hatalmá- val lehetne hatni: mint jelenben a dolgok állanak, a visszahatás csak olajat öntene a tüzre; csak a lángok erejét és terjedelmét hatványozná.

A kitörendő, vagy mire cikkünk vilá- got látott, már ki is tört háboru céljai s eszközei egyaránt ismeretesekek előttünk. Me- lyeket régibb okok okozatai gyanánt kell és lehet csak tekintenünk. A világ-eszme és kormány-rendszerek közötti különbség; a kor- mányok és kormányzottak között ellentétessé fajult érdekek fölmerülése folytán fejlődött európai polgárisodás megszülté egy idő óta annyi negélylyel emlegetett ujkori vívmányok eredményét, az új társadalmat. De nem azt, mely az egyéni és nép jogok kifejlésének, az egyéni és közszabadság megalapításának, a szellemi és anyagi egymást föltételező erők szabad munkásságának, az egyéni és közjó- létnek, s ezek eredményében a szabad, mi- velt és boldog társadalomnak complexumát képezi.

Az 1815-ki szerződésben, illetőleg a bécsi congressuson elismertetvén azon nagy áldozat, melyet a népek a 25 évig Európá- ban dúlt háboruban, illetőleg I. Napoleonnak

leküzdésében hoztak, egy rövid cikkben megemlékeztek a népjogok helyreállításáról, s a létezők fentartásáról is. Ennyi minden, mi ezen legmagasb érdekében a papiron történt, irott malaszt. Az élet a halvány elméletet, mely különben is nem azon szándokkal vé- tetett föl, hogy teljesíttessék; melynél, mint az evangeliomi gazdag emberről mondott példabeszédben, miszerint ez Istent is szol- gálni, s kinséit is megtartani akarta, a meg- szokott hatalmat megtartani, s névleg a né- peknek is valamit ígérni jónak látszott, ki- gunyolta.

Igy Európa viszonyai rendeztettek a népek életszükségei, s jogigényei számba- vétele nélkül; s az egypár millió ember ha- lálával szentesített 1789-diki eszmék teljes ignorálásával rendeztettek a szereplő kor- mányok pusztán hatalmi érdekekben. Holmi osz- tályok, birtokváltozások, határ-szabályozások, stb. történtek, melyek a magasb kormány- érdekektől is távol maradtak.

Még a második párisi béke folytán meg- kötöttet a szent szövetség, melynek szentsé- ges czime daczára a szövettek az azt mond- hatták: nem azért jöttek, hogy „békét, ha- nem kardot hozzanak.” Ezen szent szövetség V-ik Károly császár meghiusult tervét vala életbe léptetendő: Európát kormány- és fegy- verhatalommal fegyelmezni, mely egyértelmű vala a szabadság legkisebb mozzanata elnyo- másával. Spanyol- és Olaszországokban ide- gen seregek jelentek meg s rendet csináltak. Szóval a népek ugy belkormányzati, mint nemzetközi külvizonyai a szent szövetség uralma alatt állottak.

Azon szent szövetség alatt, mely Euró- pára a szabad fejlődést meg nem szorító ru- ganyos intézmények helyett oly kénszer-ka- bátot adott, mely alatt minden fécszékje a fejlődésben elfojtott élet fájdalommal zsibba- dozott. Nem használván Európa ezen veszé- lyes állapotával szemben semmit az angol parlamentben a népjogok és szabadság érde- kében koronkint elhangzott fényes beszé- dek. Nem a titkos társulatok aknázásai. Nem a juliusi forradalom. Lengyelország ujabban büntetlen leveretett. A többi Európa haszta- lan kiáltozott a kénszer-kabát szorítása miatt. El kelle viselnie azt is, hogy Magyarorszá- g rónái a Kárpátokon áttört orosz seregek a szent szövetség értelmében rendet — értsd: siri csendet — csináljanak.

Ezek szerint a jelen állapotok tájéko- zásánál nines miért feljebb menjünk az 1815- diki szerződéseken, melyek Európa- akkori tabularásájára csak a kormányok előjogait s azon czimeket irták föl, melyeknél fogva a fölvilágosodott absolutismus Európára saját törvényeit octroyálta azon czél elérése vé- gett, hogy a kímért szűk határok Európa népeit minden tulkapásoktól megóvják, hogy a fölállított rend Európában állandósíttassék s így a fegyveres béke biztosíttassék.

„Az új társadalom tehát Európában az 1789-iki eszmék hatása s az ezekkel szem- ben fölállított európai rend visszahatása alatt született a nélkül, hogy a népek alkotmányos szabadsága megállapított, biztosított vagy csak türegett volna a nélkül, hogy ezen egye- dül jogalapra nemcsak névleges, hanem va- lóságos nemzetközi jog fektetett s kifej- lesztetett volna.”

Szerintünk ez azon veszélyes rák, mely az európai új társadalmat halálosan fenyegeti, s melynek gyógyszerét alig lehet már egyéb- ben keresni, mint egy szintén veszélyes és merész műtétben, melynél ismét milliók vére csapoltathatik ki s melybe mégis belehalhat.

Szabó Lajos.

Vélemény

az erdélyi részek assimilatiojáról.

Mult számunkban futólag említettük, hogy a „Pesti Napló” e czim alatt nagy érdekl. cikksoro- zatot kezdett. Miközben ez egyszerű figyelmeztet- sthakat megtevők, s e nem csekély figyelmet ger- jesztő értekezés utánközlését rendelők el, az alatt a „P. N.” rákövetkező számában megjelent annak további része is. Ez emlékiratszerű s a kérdésnek — mely Erdélyt első sorban érdekli — természetét bebatólag világosító dolgozatból a második közle- meny végén egy név áll, melyhez hazafiui nagyra- becstüléssel kivül személyes barátság csatolván, any- nyival kevésbé bocsátkozhatunk magasztalásokba, mivel ez nem csak fölösleges, hanem lehetetlen is

a szerzőnek már lapunkhozi szoros viszonyánál fogva; mert a szerző nem senki más, mint Maros- Vásárhely kir. városa érdemes képviselője, e lap tulajdonosa és szerkesztője, Dózsa Dániel, ki Erdély viszontgyeostlése kérdésével a közpályára való felléptének kezdete óta kitartó buzgalommal foglalkozott, s mindig tiszteltetben tartva a törté- nelmi jogalapokat és a nemzetiségek méltányolható s okadatolható igényeit, számos cikkben hozta nyilvánosságra e kérdés körüli közhaszon tanul- mányait. Most ujabban, s ugyancsak a maga idejében nyújt véleményt e szüvevényes kérdésben és bizo- nyára oly szolgálatot tesz hazájának, melyet min- den elfoglalt ember érdeme szerint fog méltá- nyolni. Ezennel megkezdjük közlését.

I.

1848-ban magyar királyságunk os alkotmánya lényeges reformon ment át, ez azonban csak is reform volt, és nem radicalis újból-alkotás.

1848 nem tette „tabula rasa”-vá a multat, hogy helyébe valami egészen újat teremtsen, a nem- zet nem mondott le ösalkotmányáról, hanem, midőn az összes népet felszabadítá, ezen népet vissza- vette az alkotmány sánczai közé.

A magyar alkotmány e szerint a haladó kor szellemével s az állam-házvitelnek a világ-civilisa- tióhoz alkalmazásával lényeges módosításon ment ugyan át, a melynek természetes következményei el sem maradhattak; de ez nem volt egyéb, mint reform az alkotmányon, s így ösalkotmányunk mindazon alapelveinek és jogainak, melyek e re- formmal összekötözésben nem állanak, sértetlenül fenn kell maradniok, valamint más részlől minden oly intézménynek, mely a reform átvitelére lénye- ges akadályul szolgál, mulhatlanul meg kell vál- toznia, s illetőleg eltöröltetnie.

Két nagy reform-ténye volt az 1848-ki tör- vényhozásnak, melyeknek természetes következmé- nye a többi, s melyek maguk is egymásból termé- szetesen folytak ki.

A jogegyenlőség elve kimondatott, s az ad- dig pár százezerre menő „populus” közé, mely az ország nemeseiből, s általános nemességgel vagy polgári joggal bíró egyes néptörödekiből állott, egyszerre tizenkét milliónyi szabad polgár lépett be. És midőn e szabaddá tett nép belépett az alkotmány terére, nem csak azt igénylé, hogy rab- lánczai letörjenek, de követelt a jog által polgári jölletet is.

A törvényhozás erről is nemesen intézkedett, birtokot adván a népnek, s elfogadván általánosán a közterhek hordozását, mi által a népnek adott birtokra nézve, addigi tulajdonosaik kártalanítas- sanak, az államháztartásra nézve pedig mulhatla- nul növekedő költségekben minden polgár, vagyona arányában, osztozzék.

Az állam szüksege, valamint jövedelme a szabad nemzet tiszszerezése által szintén tiszze- rezve lön, s ezen nagy háztartás kezelése többé nem mehetett a régi primitív közegekkel.

A collegialis vagy dicasterialis kormányzás lehetlenné vált, nem csak azért, mert százak érde- kei és igényei helyett milliók érdekei és igényei lévrén előtérbe, a kormány élén a különböző szak- értelemnek biányoznia nem lehetett; de azért is, mert a nép-felszabadulás után a dicasterialis for- mával alkotmányosan kormányozni lehetetlenség.

Alkotmányos kormány nem lehet felelősség nélkül. Ez kétségbe vonhatlan igazság.

Azon felelősség pedig, mely alatt os dicaste- rialis kormányunk állott, a nép felszabadulás után többé fenn nem tartható, mert nem ellen- őrizhető.

És ha ez állitmányom is igaz — a mit azon- nal bebizonyítani törekszem — ugy mulhatlanul gondoskodni kellett törvényhozásunknak a nép-fel- szabadulás actusával egyszerre oly kormányzati forma megalapításáról, a mely az alkotmány foly- tonosságát lehetővé tegye, s erre csak az Európa- szeri bonosult felelős szakminisleri rendszer lehe- tett alkalmas.

Tartatlan volt pedig a dicasterialis rendszer azért, mert e rendszernél a felelősség közvetlenül a nép irányában gyakoroltatik; s a nemesség he- lyét most az összes nép megosztván, ily nagy tö- meg által a közvetlen kérdőre-vonás, valamint irá- nyában a közvetlen felelősség — gyakorlatilag ki- vihethetlen.

A dicasterialis rendszernél a nemzet a király mellé állítá a korlátnokot, s ennek megrendelé, hogy az uralkodónak a törvénnyel ellenkező ta- nácsot adni ne merészeljen, s a király törvényelle- nes rendeleteit ne ellenjegyezze, s ha ellenjegyezze,

az országgyűlés joga volt az ily tanácsot halálra s javai elvesztésére ítélni; de még itt nem határozódott az ellenőrködés, az országos és megyei hivatalokat az ország és megye választja, s ezek az országgyűlésnek és illetőleg a megyének voltak felelősek. Ha a fejedeleme tanácsa hamis tanácsadás által vétkezett és törvénytelen rendeletet adott ki, az alárendelt tisztviselők kötelessége volt azt nem venni teljesedésbe, s ha végrehajták, a megyegyűlés elcsapta őket. Sőt ennyi garancia sem volt elég, a törvény az egyesnek is kötelességévé tette az ellentállást, a mint látjuk ezt az 1504-ki I. cikkben, hol az országgyűlés beleegyezése nélkül kivett adó fizetéséért az egyeseket is büntetés alá vonandóknak határozták.

De végre is e felelősség csak a nota bitűtése vagy a testületi és személyes ellentállás által levén érvényesíthető, vagy folytonos lázadásokra, vagy oly politikai pártgyilkolásokra vezetett, melyek miatt hazánk történelmében hemzsegek a tragikus jelenetek. Vagy pedig, ha a nemzet az ellentállást és vérbüntetéset mellőzte, halomra gyűltek a sérelmek, és az alkotmányos lét csak fictióvá vált.

Ha így volt ez akkor, midőn szinte csak egy érdek, a nemesség fisciocrat érdeke állott az alkotmány sánczaín belül, s a lakosság csak egy töredékét kellett a kormánynak kielégítenie, vagy ellentállásától tartania: mi történnék most, midőn több mint 12 millióra menő nép testületi vagy személyes közvetlen ellenállása garantírozna az alkotmányt, s avagy micsoda alkotmány volna, ha ezen felelősség éppen lehetetlensége miatt megsemmisítenék.

Nem lehetett tehát újabbat vagy jobbat gondolni, minthogy a közvetlen felelősség helyett a nép mandatarusai előtti, vagy is parlamentaris felelősség állításáék fel, tehát a dicasterialis forma helyett a ministerialis.

Ha a kormány tárczájával felelős az országgyűlésnek, akkor természetesen a cardinalis hivatalok összekötésénél a nép közvetlen vagy közvetett választási jogának korlátoztatnia kell, a kormány kinevezési hatáskörének előnyére.

Im, ez a tér, melyen szalkotmányunk lényeges reformja mulhatlanul szükségessé válik, mint kikérülhetlen következménye a tömeg felszabadulásának, a melyet ezeroldu érdekei és nagy tömegű fogva csak a felelős szakministeri rendszer által lehet kormányozni, másképp kikérülhetlen levén a két szélsőség, ugymint: az absolutismus vagy az oclocratia alternativája.

Igy a népfelszabadulás természetes következménye a felelős ministeri rendszer.

E rendszernek pedig önként folyó és kimeradhatlan következménye az: „hogy az egy történelmi joggal bíró és alkotmányosan vagy történelmileg összatartozó tartományok avagy helyhatóságok, részek és területek, a közös kormányzásra s az ezt ellenőrző és utasító közös törvényhozásra nézve egyesítenek.”

TÁRCZA.

Az ember egyénisége az újabbkori társadalomban.

Montegut Emil után francziából.

(Folytatás.) *

A személyiségnek ezt a kisebbedését, az egyének nemcsak a politikai állammal való viszonyaiban vehetni észre. A közügyeket a magánügyektől elválasztani törekvő eme szokás idő folytán a szellemi életben is egyikét szülte a legkülönösebb eredményeknek, a mi megérdemlené, hogy egy guny-író vegye tolla alá. Mi az értelem világába, nem tudom én miféle helytelen alkalmazását vittük be a munka felosztás elvének. A közgazdászok tanárai és a bölcsészek sajnálkoztak és panaszkodtak ennek a rendszernek bizonyos, valójában sajnálatra méltó következményein; méltán fájlalták annak a szerencsétlen munkának a sorsát, a ki egész életét gombostűfok-csinálással töltötte el. — Tartunk meg ebből a szánó részvéttől egy keveset mimagunk számára is; mi is kezdünk nem gyártani egyebet gombostűfokoknál. Mi annyira elhárítottuk és távolítottunk saját személyünkől mindent, a mi bennünket egyenesen nem érdekel, hogy nemcsak hogy csupán saját szakmánkért élünk, hanem még szakmánkból is levagdadjuk mindazokat az ágakat, melyek nekünk egyenes hasznót nem hajtának. Semmit sem látunk saját szakmánkon kívül, s még ebben is csak egyetlen egy pont-ra szegeztük figyelmünket. Innen a specialitások dűhe, mely korunknak egyik ostarává lett, és a mely elvégre inkább elgyengíti az emberi értelmet, mint a hogy ezt a legveszedelmesebb alátaló szerekkel való visszaélés tehetné. Mi felforgattuk az ész törvényeit; eddigelé úgy tartották, hogy a résznek szükségképp viszonyba kell lennie az egészszel; mi fölfedeztük az ellenkezőt. De bezzeg veszedelmes dolog is tanácsot kérdeni korunk embereitől egyéb pontokban, csak is éppen saját szakmánkbau. Bámultok egy vagy más ág avagy részlet

*) Lásd a „Közlöny” 44. 53. 54. 56. 57. 59-dik számait.

Igy kellett természetesen szorosabban egyetűlnie az utóbbi századokban külön országos batóság elszakadt Erdélynek is az anyakirálysággal; s ez elméletnek annyira természetes következménye volt az egyesülés kimondása, hogy Erdély területén még azon elemek is, melyek másfelé gravitáló törekvéseket ápoltak, s így a szászöldi képviselők is, egyetelmével és ellenmondás nélkül fogadták el az uniót 1848-ban, sőt azt az 1865-diki kolozsvári ad hoc gyűlésen is elvileg a szász és román éppen úgy, mint a székely és magyar célszerűnek nyilvánítá. Senki ezen szorosabb unio ellen elvi ellenetést felhozni nem tudott.

Szorosabb unioinak mondom az 1848-dik, mert maga a viszontegyesülés már első Lipót császár és magyar király alatt végrehajtott. Elégge bizonyítja ezt az említett uralkodó tünepélyes oklevele 1688-dik évi május 9-ről, melyet Karaffa által küldött meg Erdély rendéhez, s mely így szól: „Redit jam (Transylvania) ad regem Hungariae, a quo faturum invidia, et ambitiosis nonnullorum ausibus segregata erat.”

De az ország rendei is megannyiszor, és az 1790-ki országgyűlésről pedig a magyar országgyűléshez küldött mart. 7-ről kelt átiratukban is elismerik és kimondják, hogy Erdély a magyar szent koronával egyestűlvén van: „Revolutis actis publicis pactisque conventis — így írják Erdély rendei — quibus Ssmus quondam imperator et rex Hungariae divus Leopoldus I-us Transylvaniam in fidei et protectionem suam, suorumque successorum haereditarium regum Hungariae recepit, perspicuum ac innegabile evasit unio nem inter hunc Principatum, et sacrum regni Hungariae coronam jam acetate alterfati imperatoris et regis Hungariae — intercessisse.”

Világos tehát, hogy unioink már akkor végrehajtott, s hogy Erdély nem tért egészen vissza azon szorosabb egységre, mely a separatio által megszakadt, s hogy nemzeti fejedelmek alatt megalapult országai állását a közvetlen magyar korona alatt is fenntartani kívánta, annak oka a dicasterialis rendszerben gyökerezett, a mely természeténél fogva az egyes helyhatóságoknak vagy tartományoknak nagyobb előnyt nyújt, ha közvetlen választott kormány közegei által ellenőriztetheti a korona körében saját jogait, mint hogy ha választási jog alapján ellenőrzést nagyobb és hatalmasabb területtel oszlja meg, a mi az ő közvéleményét parálysálhatja; már pedig Erdélynek a vallások szabad gyakorlata, s a nemesség személyes szabadsága körül oly fényes jogai maradtak fenn, a melyeket csak maga kívánhatott ellenőrizni.

Miután a ministerialis rendszer eszméje nem csak királyságunkban, de az osztrák örökös tartományokban is kimondott, oly rendszer lön a birodalom egész területén kimondva, mely alól az egyes részekre nézve kivételt nem tehetni; mert ily kivétel vagy a szabadságot, vagy a kormányzást tenné lehetlenné.

Mert lehetne-e nagyobb anomalia, mintha a két milliányi lélekszámú Erdély dicasterialis rend-

felől nyilvánított mely belátásunkon, de tereljétek ki csak saját szakmájuk köréből, s azonnal ki fog tűnni kétségbejítő semmisségük. A tudomány és művészet már nem szolgálhat arra, hogy az embernek az életéről általános nézetet adjanak mint hajdan. A szakmaiság ezen növekedő zsanokságának befolyása alatt a magánérdekek nyerhetnek, megengedem, hanem hogy az egyéniség csökken, az bizonyos.

Mindazonáltal bármilyen gyenge legyen is az egyén, még sem kevésbé félelmetes korunkra nézve, mert ha nincsenek eléggé kiváló tulajdonai, van legalább egy eléggé kitetsző hibája. Ha nem ért a szabadság tudományához, van érzéke a fejlettségre. Mentől kevésbé van egyéni élete a közélettel kapcsolatban, annál rettenetesebb a szomszédjára nézve. Semmiben sem keresvén egyebet, mint saját hasznát, nem ismeri az ugynevezett scrupulust; hozzá lévén szokva az elnyomatáshoz, nem ismeri az önkéntes önkorlátozást. Mint a hogy ő maga nem ismer egyebet csak külső akadályokat, a maga részéről szintén addig megyen, a míg megállítja. Az egyén ezt a fejlettségi jellemet azoknak a lezteknek köszönheti, melyeket neki a régi kormány és egyszersmind a forradalom adtak. Ez a fejlettségi és kapzsi jellem, ez a mások jogainak megvetése, ez a minden korlátozás és megszorítás elleni lázadás az a társadalmi osztályoknak minden rétegeiben, az életnek minden mozzanataiban és cselekvényeiben találhatók, s éppen úgy kiált magokat az egyszerű adásvévesi viszonyokban, mint a politikai rázkódásokban. Ennélfogva a társadalom retteg az egyéntől. Nem fedkezett el azokról a rémülésekről, melyeket neki ennek féktelensége és saturnáliái okoztak. El lehet nyomni az egyént bátran, nem fog ellenmondani. Az egyének a társadalom által lett és a magára hagyása egyike korunk legsajátosabb tényeinek, és legjobban felnyitja szemünket aziránt, hogy micsoda jövőndő felé haladunk nagy léptekkel. Ez egy egészen új tény. Eddigelé a társadalom vagy mellette vagy ellene állott az egyének, de soha sem maradt közönyös szemlélőnek. A közönyöségnek ezen borzasztó következményén kívül, az egyén féktelensége által okozott rémületek még egy más szinte ilyen félelmes következtést vontak

szerez kormányoztatnák, a birodalom két nagy tényező része közt, melyekben a ministeri rendszer van alkalmazva? Fentarthatná-e a külön lebegő terület saját szabadságát és függetlenségét a nélkül, hogy valamelyik hatalmas rész absorbeálja? E helyzetben Erdély nem lehetne egyéb, mint vagy a magyar, vagy az osztrák részek gyarmata; míg a magyar közös ministerium és közös törvényhozás által része az egésznek, s az egész áll jót az ő szabadságáért és törvényei sérthetlenségéért.

(Folytatjuk.)

A pesti országgyűlés.

A „P. N.” írja: „A közös vizonyok tárgyjában ki küldött 67-es bizottság (máj. 24.) összes ülést tartott.

„Emlékezhettek tisztelt olvasóink, hogy e bizottság kebeléből egy 15 tagból álló albizottság küldött ki, a végett, hogy készítsen javaslatot aziránt, mely tárgyak közösek, és meddig terjedjen azok közössége. Ez albizottság a közös tárgyak meghatározása felett már megkezdte s több napig folytatta tárgyalásait, azonban minél tovább haladt munkálkodásában, annál inkább meg kelle győződnie a felől, hogy feladata szoros kapcsolatban áll a kezelési mód megállapításával. Az albizottság a kezelési mód kidolgozására nem levén kiküldve, egybehivandónak és felkérőndőnek vélte az összes 67-es bizottságot a végett, intézkednék, hogy mindenekelőtt javaslat készíttessék azon módra nézve mely szerint a közöseknek elfogadandó tárgyak jövőndőre kezeltessenek, s az e végre időnkint szükséges érintkezés történéjk. Mihelyt e részben intézkedés fog történni, a jelentő albizottság kötelességének tartandja munkálkodását bevégezni, s annak eredményéről jelentést tenni.

„Az összes 67-es bizottság a tizenötös alválasztmányt felhatalmazta és megbizta, hogy nem csak a kezelési módot illetőleg, hanem általában minden pontra kiterjedő javaslatot készítsen és terjesztse az a nagy bizottság elé.

„A horvát-ugyi országos bizottságnak, mint halljuk, szombaton lesz ülése. A 67-es bizottság albizottsága e miatt e héten nem tarthat ülést.

„A megyék, városok, kerületek és községek rendezésére kiküldött országos bizottság 24-én tartá alakulási gyűlést a muzeum nagy teremében.

„A szép számmal összegyűlt bizottmányi tagok Szentiványi Károly házelnök elnöklése alatt szavazás útján bizottmányi elnökül Nyary Pál, előadólul Szentkirályi Móricz képviselőket megválasztván, a bizottmány magát megalakultnak jelenté ki.

„A további eljárás, és munkálati sorrendnek elkészítésére a tanácskozmány egy — kilenc tagból álló alválasztmány kiküldetését tartá szükségesnek. Ezen alválasztmánynak a bizottmányi elnök és előadó már ezen ülésben tagjain választatván meg, a többi hét tagnak megválasztására f. hó 30-dika tűzött ki, mikorra reménység van, hogy a bizott-

magok után, t. i. az igazság és a természetesség elleni gyűlöletet. Mi azt kívánjuk embertársainktól, hogy nekünk minél kevésbé legyenek alkalmatlanok, s tehát minél kevésbé ösztönök, hogy ne legyenek velünk ellenkező véleményűk, legfeljebb csak a közönyös dolgok felől. Félünk, nehogy a más gondolatja napfényre jöjön s nekünk gyalázatot és méltatlanságot okozzon, s az egyén is a maga részről rendszeren elfojtja avagy tetteti a maga gondolatját, jól tudván, hogy ez neki csak bajt okozna. Azt, a ki szabadon meg merné mondani gondolatját mindazoknak, a kikkel találkozik, egy közönséges rágalmazónak tartanák. Korunk társadalmi viszonyainak egész összegtét egy szóba vonhatjuk össze: „eddigelé az ember nem bizott az emberben, ma az ember fél az embertől.”

Elkészítvük a közügyektől a kormányzásnak újmodi rendszerei által, rettegve a társadalom által, megkisebbedve és elgyengítve a kizárólag saját érdekeivel való foglalkozás miatt, azt hiszik talán, hogy az egyén támpontja talál a politikai pártállásokban? Ezeknek közérdekeik vannak, melyeket érvényre kell juttatni, s létezésüknek már csak a ténye is bizonyítja, hogy az emberek meg vannak oszolva az erkölcsi kérdések felől véleményeikben; ennél fogva tehát az egyéni kezdeményezés jogára fognak hivatkozni és azt védelmezni fogják egész erejükkel? Ebből semmi sincs. Mindazon pártárvak között, melyekre Franciaország van oszolva, egyetlen egy tett némi erőfeszítéseket az egyéni szabadság javára; a többiek mindannyian vajmi keveset számítanak reá, vagy éppen el akarnak lenni segítségére nélkül. A politikai lépesőzet egyik legszörnyű fókán van egy párt, mely a lehető legkisebb szám által erőlködik kormányozni, elítelt erőlködés Franciaországban, mely a kormányzást formát és mütétet mint egy eredet állítja fel. Részt venni ebben a hitben ennek föltétlen elfogadása és vallása által; ez az egyéni kezdeményezés, melyet ez az egyéntől kíván. Ez a párt e szerint tagadja a politikai átalakulásokat, mint a szabadság művét, s úgy tekint a társadalmat, mintegy megállapodott intézetet, a helyett, hogy látna annak valódi jellemét, mely a mozgás és a folyékonyosság. A politikai lépesőzet másik szélső foka egy nagy számból álló párt által van elfog-

mány tagjai teljes számban jelennek meg, s a választás minden nézetnek megfelelőleg történetik meg.

„A codificationalis bizottmány szintén 24-én tartá alakulási gyűlést.”

A magyar küldöttségnek válasza a horvát küldöttségnek legújabb nyilatkozatára, mint a „Pest. Corr.” értesít, jelenleg van szerkesztés alatt; e napokban került tárgyalás alá s a végfogalmazás megtörténte után a horvát küldöttséggel fog közöltetni. Ezzel, ha a horvát küldöttség részéről duplika nem következik, egyelőre be vannak az erre vonatkozó munkálatok fejezve.

A vallás- és közoktatásügyi képviselőházi bizottság május 27-én alakító ülést tartott. Elnökül b. Eötvös József, előadólul Szontagh Pál választatott meg.

Gy.-Fehérvár képviselői levelezése választóikhoz.

Pest, május 17.

A képviselőház közelebbi hetekbeni működése száz meg száz bizonyítványt nyújt arra: minő óriási feladat egy országnak, egy birodalomnak viszonyait rendezni, mitűn azokat csodás felfogásu agyremek után kapkodó kormányfértak durva kezével összekuszáltak. Mindent egyszerre kellene kijavítani. Könnyen megfogható mennyi óvatossággal, mennyi meggondolással kell a dologhoz fogni, hogy a működésben rendszer, egyöntetlenség legyen; és mennyi láthatlan munkálódásnak van helye, míg szorgalmas törekvés után is, némi látható eredmény lesz felmutatható.

Előbbeni tudósításunkban volt már szerencsénk megírni, hogy a képviselőház három bizottmányt nevezett ki: egyet, mely a közös ügyeket illetőleg adjon tervet; más, melyhez a szokásos 1/3 arányban a főrendek is hozzájárultak, mely a horvát küldöttséggel tanácskozva, fogjon a horvát ügyek tisztázásához; harmadikat 12 tagból, melynek feladata tervet készíteni a teendő közege rendezése és a munkába vétel módja, valamint egymásutánja felől.

Azóta a közös ügyi bizottmány erdélyi 15 tag hozzá választása által ki lön egésztve 67 tagra, nagyszerű feladatu munkájához hozzá fogott és azt ernyedetlenül folytatja, de még eddig megállapodásai a képviselőház elibe nem kerültek. Megjegyezzük itt, hogy az erdélyi tagok csupán azért voltak kitűnő választva és a bizottmányhoz később csatolva, mivel annak alakulásakor még kevés képviselő volt Erdélyből igazolva.

A magyar-horvát országos küldöttség hasonlólag működik, de munkáiból még ennek sem került semmi a nyilvánosság terére.

A különböző bizottmányok alakítására és szervezésére kiküldött választmány munkálatait bevégezte, véleményes jelentését megtette. Ennek nyomán előbb három bizottmány választatott: egy, mely a ház szabályainak átvizsgálására küldetett

lalva, a mely, alig néhány éve, megzavarta a világot. Ez a párt két táborra oszlik, a mely ellenkező értelemben mind a kettő ellensége a szabadságnak. Az egyik teljesen nélkülözhetőknek akarja tartani az egyént, hogy meggyógyítsa a bajt, melyben vagyunk és veszdünk, meg nevelni akarja. A politikai gépezetek, melyek közéletünket szorongatják, magán életünkre legalább tekintettel vannak; hanem az a párt, melyről beszélünk, távol attól, hogy ebben jól lásson, roszt lát, s anyagi viszonyainkra is ki akarja terjeszteni azt, az elnyomást, melyet az emberek eddig csak erkölcsi életükben éreztek. Ennek a pártnak a másik töredéke elvileg a szabadság javára nyilatkozik, s kedvező indulttal látszik lenni iránta valósággal is; hanem az egyenlőség eszméjének fonák felfogása által elszédítve, agyon nyomja az egyént a sokaság terhe által. Nem ismer különbségeket, az emberiségnek csak anyagját fontolgatja, csak mennyiségét számítja. Előtte minden ember egyén; nem akarja, vagy nem tudja által látni, hogy az egyéniség nem valami magától jövő dolog, hanem nevelés, lassu és folytonos képzeltetés műve: s a szabadságot éppen úgy kell megszerezni, mint a hogy e világi minden dolgokat szereznek: pl. a gazdaságot, a jó hírnevet, az erkölcsi hitelt. Igen nagy tiszteletet akar tulajdonítani az emberi természetnek, s ez a magában véve becsületos kívánság annyira elragadja őt, hogy az emberi természet gyanánt veszi azt, a mi nem egyéb, mint az ő anyag. Bizonyára mégis jobb egy legalább ügyes kéz által kovácsolt gépezetre bízni magát az embernek, mint a nyers tömeg durva és határozatlan ösztöneire; jobbak a legrosszabb „statu quo”-nak minden modulatatlanságai, mint a véletlen (du hasard) viharai *).

(Vége következik.)

*) Megjegyzendő, hogy ezt a nagy igazságot a forradalmi rémületek és a híres suffrago universale példájából okulva írja a mely elmű cikkíró.

Fordította.

Házaigazgató. Lapunk 59-ik számu tárczazikkóba egy pár értelemzavaró hiba eszszott be. Ugyanis az első lap 4-ik hasábjának 14-ik sorában alulról „arra kellene mivelődnie” helyett „arra kellene működnie; a második lap 2-dik hasábjának 15-dik sorában felülről „személye, a teszi” helyett „személye az teszi” olvasandó.

ki; más a nemzetiségi ügy rendezésére tervet adni; mindkettő a képviselőháznak már korábbi határozatai nyomán. Harmadik, melynek feladata a Magyarország és Erdély közti viszonyok végleges rendezése az 1847/8-diki pozsoni VII. és 1848-diki kolozsvári I. t. czikk nyomán, tekintettel az 1848-diki évi országgyűlés elé terjesztett előmunkálatokra is. E három bizottmányból a két első már alakult és munkához fogott; az unio-bizottmány azonban még nem tudott áthatni az előleges, a magán értekezéseken, a megalakulás nehézségeinek annak éppen kúsztöbbség jutott és reméljük, hogy közelebb-ről már működéséről is szólhatunk.

Továbbá választott még más öt bizottmány, ugyancsak a 12-es bizottmány előterjesztése nyomán, u. m.

a) a községek, megyék, városok és kerületek ügyei rendezésére;

b) conditatio végett, melynek feladata a még fennlevő hűbéri és azzal analog viszonyok fölötti intézkedésről, valamint a saját viszonyokról is tervet adni;

c) a vallás, közoktatás és népnevelés ügyében;

d) az országos közgazdasági ügyekben, végre

e) egy, mely az országos közintézetek rendezéséről fog tervet készíteni.

Ezen utóbb említett öt bizottmány csak most választott meg; de még ezek nem alakultak, munkához nem fogtak.

Igen meszsziro egyébiránt munkálatával egyik se haladhat, míg a közös ügyi bizottmány határozott eredményeket nem lesz képes felmutatni.

És itt legyen szabad megemlíteni egy ügyet, melyről ugyan a képviselőháznak közvetlen és hivatalos tudomása nincsen, mivel még mindmostanig nélkülözünk kell a törvényes magyar kormányt; de a mely közndomásu dolog, és a mely felé kiváló érdeklődés fordul a saját, valamint maga a nagy közönség. Értjük azon feszült viszonyt, melybe az osztrák birodalom két szomszédjával jutott, és a melynek folytán a talán világrendítő háború, napról napra kitöréssel fenyeget.

Szomorú dolog, és a XIX. század büszkeségét mélyen megáldozó, hogy az igazság, a jog uralma helyett annyiszor és annyi felé áll elő a nyers erő, az erőszakra és ököl-jogra utalás. És kétszerezesen szomorú ez mireánk nézve, kiket egy hamis belkormányzat mostoha anyagi viszonyokra vezetett, kiket köz-, sőt magánjogilag is legnagyobb zavarba helyezett. Önkénytelenül tolnak most mindenki agyába a kérdés: mit fog tenni a képviselőház? A képviselőház fogja tudni lépteit bölcsen irányozni; azokat mi, igénytelen egyesek, meg nem határozhatjuk előre; de benső meggyőződésünk és hitünk, hogy irányadónak itt is a szentesített törvényeknek kell lenni. A pragmática sanctio az, melyet ő Felsége valamint az ország is elismer. A pragmática sanctio az, mely egyfelől a szent István koronájának integritását és alkotmányos jogfolytonosságát biztosítja, ugy másfelől elvált mondja ki a birodalom részei elválaszthatatlanságát is. Midőn az ország a törvények életbeléptetését követeli, másfelől elhordozza azon kötelezettségeket is, melyek ugyanazok által terhelik.

Isten legyen velünk!
Dánffy Károly.
B. Kemény Gábor.

Kolozsvár, május 24. 1866.
Az erd. gazd. egyetnél titkári állomásomba f. hó 1-jén belépve, mintán munkakörömmel közelebbről megismerkedhettem, kedves kollektívát vélek teljesíteni, ha ezen egyesület t. cz. tagjainak hazaszerte valamint a t. gazdaközönségnek általánosan is szolgálataimat felajánlva kijelentem: hogy, ha e központi téren gazdasági érdeklődésben munkás lehetek, vagy helyi kútforrásokból meríthető gazdasági felvilágosításokkal szolgálhatok, ebbeli megbízásaink — egyleti határozott munkakörömmel kívül is — kitelhetőségileg eleget tenni, a bennem helyezett bizalmat megháláló feladatnak tekintendém.

Ezzel kapcsolatban teljes tisztelettel kérem, nevezetesen a t. gazdaközönséget, hogy közgazdaszatunk terén felmerülő észrevételeik s oly tapasztalataik közlésével, melyek kellően terjesztve közhasznuk lehetnek; engemet e végre szerencsésített szíveskedjenek: hogy azokat az egyesületnek hazai gazdaszatunk emelkedésére irányult munkásságába becses anyagokul felhasználhassam *).

Aschermann Ferencz.

Kolozsvár, május 24. 1866.
A pesti hazai első takarékpénztár idej 448. sz. alatt kelt határozatával 400 o. é. frtkat utalványozván inségtől sujtott mezősi testvéreink gyámolítására; egy újabb hervadhatalan galyat, a mindennapi kenyér hiányát szenvedő testvérek szívétől szakadt halálát tűzte, emberbaráti meleg érzületét mindég bőkezűen tanúsító jótéteményeinek dús lombozatába.

E segélyből 150 frt Kolozs, 150 Torda és 100 frt dobókamegyei segélyre szorultaknak juttatván az illető főispán urak utján osztalékul; a csügedestűk enyhültek jótéteményezőikre áldást esdű

*) A „Körünk” t. szerkesztősége o sorok átvételére tisztelettel kéri.

baladatát itt nyíltan is kifejezni el nem mulaszt-hatja *).

Az erd. gazd. egyesület kebeléből kinevezett inségtügyi bizottmány határozatából

Aschermann Ferencz.

Különfelek.

© Grammont hg, a francia követ, mintán 26-kán Mennsdorff gróffal hosszasan értekezett, a delutáni gyorsvonattal Párisba utazott.

© A nagy-szebeni iparosok emlékiratot intéztek a pesti ipartörök választmányához, mely a magyar országgyűléshez emlékiratot készült benyújtani a magyar szent korona területének iparérdekei körüli bajok orvoslása végett. Ki hitte volna ma egy éve, hogy a szebeni iparosok a sujtó bajok orvoslása végett a magyar országgyűléshez fognak folyamodni! Csak elismerésünket nyilváníthatjuk a szebeni iparosok iránt, hogy érdekeik helyes felfogása szerint cselekedtek. Emlékiratukat közelebbről ismertetendjük.

© A „Pester Lloyd”-ot hetekig nem kaptuk. Sok sürgetés és utánjárás után végre tegnapelőtt egy számát vettük. Tegnap már ismét nem kaptuk, noha minden más pesti lap szerencsésen megérkezett. Hogy mi rejlik e megett, megfoghatatlan!

— Ö cs. kir. Apostoli Felsége f. évi május 14-ről kelt legfelsőbb határozatával, dr. Groisz Gusztáv rendkívüli tanárt a kolozsvári kir. jogakademiánál, ugyanazon tanintézetnél a büntetőjog, büntető eljárás, polgári eljárás, a csüd s kiegyezkedési eljárással, valamint a peres ügyeken kívüli eljárás rendes tanárává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott,

© A gabona és bor ára alkalmasint rendkívüli emelkedésnek induland. A gabonakivitel tilalom szükségteien és hátrányos voltát a kormány átlátván, erre vonatkozó rendeletét tényleg s csaknem egészen visszavonta, mi által a gabonakiviteli kereskedelem egy nagy nyomás alól mentetik fel. Ez érdekében a hírlapirodalom nagy szolgálatot tett, majdnem egyértelműleg fejtve fel e kormányintézkedés irányában bíráló nézeteket. De a kormánynak nem csekélyebb érdeme, hogy ez alapos és hasznos nézeteket méltányolni kívánta. A mily vigasztaló azonban a fordulat ez oldalról, épp oly aggasztók a hírek, melyek a közelebbi kedvezőtlen időjárás által okozott elemi csapásokról szólnak. Pest környékén a „P. N.” szerint május 24-re viradólág fa gy mutatkozott, mely szőlő, gyümölcs s kerti veteményekben nagy kárt okozott. Nagy-Körösn szőlő és gyümölcs teljesen és végkép elfogyott, kukorica, bab, krumpli egyetlen bokor se maradt. Tartanak tőle, hogy a gabonának is ártott. Általános elostogedés. Használó tudósítást vett e lap Mezőföldről, hol még az üveg alatt levő dinnye- és melegágyakban hiányosan betakart növények is elfagytak. Ugyancsak a „P. N.” Esztergammegyeinek a Duna balpartján fekvő résziből hasonló tudósítást vesz, mely szerint ott nemcsak a gyümölcs és hűvelyes termények iránti reményeket húsitá meg a rendkívüli időjárás, hanem az élelmiekből is a rozsot, sőt néhol a kalászbaborult búzát is tetemesen megrongálta. A „P. L.” szerint ugy a búza, mint a rozs ára a pesti piacon hasonló értesülések folytán gyors emelkedésnek indult.

© Érdekes olvasmány. A külföldön közelebbről a regényirodalom termékei közül rendkívüli figyelmet ébresztett egy francia regény, mely egy abbé tollából ered, s a hierarchiai és világi uralkodó eszmék felülelése, párhuzamozása és a keresztényen társadalom érdekei körüli corollariumai által, mint nagyobb szabású irányregény, majdnem épp akkora zajt s vitát idézett elő, mint Renan történelmi dolgozatai, s épp oly mohón ragadott olvasmányul szolgált ugy a zárdák falai közt, mint a salonok és általában a társadalom minden körében. E regény „Le maudit” czim alatt ismeretes, s éppen most jelent meg csinos magyar fordításban. A ki érdekes és tanulságos olvasmányt akar magának szerezni, e tekintetből ajánlhatjuk, hogy szerezz meg magának. A magyar fordítás czime: „Az elátkozott”, regény, négy kötetben; fordította Henter János, megjelent Kolozsvárt Stein J. bizományában, ára a 4 kötetnek 4 forint.

*) A közelebbről elhunyt hg Eszterházy Pál született 1786-ban, és így a nyolcvanadik élet már betöltte. Mint fia az 1833-ban elhalálozott Eszterházy Miklósnak, már e század elején kezd meg diplomai pályáját, midőn Metternich és Schwarzenberg hercegekkel ő is közreműködött a Napoleon és Mária Luiza közt kötött házasság létrehozásában. Az 1810-dik évtől kezdve, Eszterházy herceg folytonos követségi állomásokkal volt megbízva. Így találkozunk vele Drezdában, Hágában, Prágában, Rómában. A prágai congressus alatt a herceg estélyei fontosabb színezettel bírtak, mint a tulajdonképeni conferentiák. A chatilloni congressusban a herceg valami fontosabb szerepet nem játszott ugyan, de titkos küldetése oda lő irányozva, hogy Napoleont békekötésre bírja. 1814-ben a herceg Rómába ment, honnan aztán mint Austria követje Londonba távozott. X. Károly francia

*) A „Körünk” t. szerkesztősége o sorok átvételére tisztelettel kéri.

király koronázásánál, a herceg mint Austria koronázási követje volt jelen, és arra lőn kizemelve, hogy a párisi követséget átvégye. Ő mindazáltal Londonba tört vissza, hol közszereplésben részesült, és Wellington herceggel különös barátságban élt. Londonban a herceg nagy diplomai erőt fejtett ki, a gürögországi és belga ügyekben lényeges részt vett, és az 1831-diki ultimatum létrehozásában nagyban közreműködött. 1841-ben megrongosolt egészsége helyreállítására lemondott állomásáról, és hazájába tért. Azóta nagybárá hol Bécsben, hol birtokain élt, élénk figyelemmel kísérve az eseményeket. 1847-ben a herceg volt elnöke a magyar orvosok és természetvizsgálók soproni nagygyűlésének, melynek emlékei tiszteletére érmeek lőnek készíve. 1848-ban a herceg a magyar ministerium egyik tagja lőn. Utolsó nyilvános működése 1856-ra esik, midőn a moszkvai császárkoronázáson Austriát oly fényesen képviselte. A herceg azóta mint művelt világember visszahúzódva ugyan, de folytonos érintkezésben élt a tudomány és művészet képviselőivel, mindentit segítséget, tanácsot nyújtva, senkit se bocsátva el magától vigasztalatlanul. A herceg hazája sorsát is szívén hordozá. Élte végeig hű levén családja hagyományához, buzgó fia volt vallásának, és egyetlen egy magyar főúr sem dicsekedhetett annyinyi kegyurasággal, mint a herceg: ő 100 plébániánál többnek volt kegyura. A herceg vagyonának zilált viszonyai közepette életének estéjén olyan áldozatot tett a haza oltárára, melyért őt az utókor mindig áldani fogja; az Eszterházy-képtárban neve örökké élni fog. Földi maradványai Kis-Mártonban helyeztetnek örök nyugalomra. Áldás legyen emlékezetén!

— (Necrolog.) Tómpai Bothos Katalin, és férje iklód-szentiváni Szentivány Kálmán magok és kis fiok Gábor, ugy minden közelebbi és távolabbi rokonok nevében, bánattól lesújtott szívvel jelentik: tompai Bothos Zsigmondnak a jó atyának, szerető ipának és gyöngéd nagyatának, nyolcz héti terhes mellből vízkórban f. hó 21-kén élete 56-dik évében gyászos kimúltát. A jó atya, szives rokon, szerény jellemű, közszereplésben álló ember s hű hazafi meghidegedett tetemei ny. gálfalvi házától a tompai sarkterbe f. hó 23-kán delutáni 2 órakor fognak az előtte jobblétre költözött kedvesei porai mellé örök nyugalomra elhelyeztetni. Balzsamul fog megsebzett szíveinkre hatni, ha kedves halottunk végtisztességételen keresztényi rokonkeblek részvételére találunk. Béke porairól Nyárad-Gálfalva, 1866. május 21-én.

© Európa új térképét hogyan kombinálják némelyek? erre a Bécsben megjelenő „Zukunft” figyelemztet, melynek azt írják Szent-Pétervárról, hogy ottani irányadó s rendszeren jó tapintatú körökben oly hír kering, mely szerint a francia kabineta a német összekötkezést revisioprogrammjának keresztültvitelére alkalmasnak találja. Ezen tudósítás szerint nagy kedvet éreznek a Szajna mellett Németországból egy második Olaszországot csinálni francia főhatalom alatt; a mi kivitethetlen lévén Poroszországgal meggyengítése nélkül, a vérmesebb francia politikusok már látják képzeletükben Európának új napoleoni térképét, melyen Franciaország határainak kidomborítása tekintetéből a Rajna melletti tartományok Franciaországáé, — Szilézia Velenceze átengedéseért Austriáé, — Moldva Oláhország a tanusított semlegesség jutalmául Oroszországa lenne, — Posenből s a lengyel királyságak Visztuláig terjedő részéből pedig Varsói hercegség alkottatnék. — Ha nincs is kilátás ezen hír megvalósulására — mond a „Zukunft” — közöljük azt annak ismertetésül, hogy milyen eszmék merülnek fel a Szajna mellett épp azon perczben, a midőn a sorszárok már betétek a vederbe.

*) Azon közelebbi számunkban közölt híre vonatkozólag, hogy Reszler István szinagzató visszalépett volna, illetékes helyről azon megnyugtatót veszszük, hogy e hír teljesen valótlan. Reszler a téli saisonra társulatát már szervezi, s eddig is már több jeles tagot nyert meg színházunkhoz.

*) Bécsi hírek szerint Grammont francia követ, távirati utasítás folytán Párisba fog utazni.

*) Brassónak közelebb kereskedelmi akademiája is lesz. Palme Alajos brassói bankhivatalnok s egy kereskedelmi iskola tulajdonosa alapítja, ki már 30 éven át foglalkozik a tanári pályán. Brassó Erdély első kereskedelmi városának tekintetik, sok brassói ifju távoli kereskedelmi akademiákon keresi kiképeztesétét, így a brassói akademia valóban nagy szükségletet pótol.

*) Megrendelési felhívás gr. Bethlen Kata önéletrajzára. E kitünő érdekes történeti műre, mely memoir-irodalomunknak kétség kívül egyik legerősebb terméke, s Erdély XVIII. századbeli történetének pedig szorosan kiegészítő részét képezi, előfizetést 1 frt 60 krral, megrendelést 2 frtjával (ez esetben a pénz csak a könyv átvételekor kell beküldeni) elfogad Kolozsvárt a Stein János és Demjén László könyvkereskedése. A körülbelül 20 ivre terjedő mű, Bethlen Kata életrajzával e f. év augustus havában okvetlenül megjelenik. A műből a költséges kiállítás miatt, csupán annyi példányt nyomnak, a hány előfizető s megrendelője lesz június 20-áig.

Nyilatkozat.

Némely bécsi lapokban az állván, mintha az én vezetése alatt ügyvéd Kozma L. s képviselő

Berde M. és Domokos L. személyeikben Bécsben, Kolozsvárról egy erdélyi küldöttség jelent volna meg, mely az erdélyi udvari kancelláriai elnök 8 nmiga által már fogadtatván, ő Felségénél is kihallgatáson fogna lenni, kinyilatkoztatni kívánom, hogy a fennebbi közlés minden részében teljesen valótlan és nem egyéb koholmány. Bécs, május 22-kén, 1866.

Nagy Elek.

Politikai hírek.

Austria. A „P. L.”-nak írják: Mi Austriának a congressus irányában elfoglalt állását illeti, Metternich herceg, midőn e terv első jelzései ide érkeztek, azonnal oda utasított, hogy a francia cabinet előtt bizalmas módon fejezze ki azon nézetet, miszerint az itteni szilárd meggyőződés szerint a congressus nem csak nem fogja a háborút feltartóztatni, hanem végeztével valószínűleg még kevésbé egyetértőknek fogja a hatalmakat találni, mint kezdetével.

Angolország. London, május 20. A ministerialis „Observer” írja: Kevés a remény arra, hogy a congressus, ha egyáltalán létre jőne, valami jót eredményezzen. A congressusok hatásosabbak a háboru után. A hosszabb békefenntartás nem valószínű.

Franciaország. Páris, május 23. Az „Avenir Nat.” ugy hallja, hogy Oroszország a hozenzollerni hercegnek a Dunafejedelemségekbe való belépte ellen tiltakozott.

A „France” írja: Valamely véletlenül fölmerülő eset a háboru kitörését Német-vagy Olaszországban minden pillanatban előidézhetheti. Azon hatalmaknak, melyek minden lehető megtesznek a béke fenntartására, lehetőleg sietniük kell, ha nem akarják, hogy az események által tulszárnyaltassanak.

A „P. L.”-nak írják: Hogy Franciaország háboru esetére Luxemburg és Saarbrücken kerületének megszerzésére fogná igyekezését fordítani, már alig tartozik a megvitatandó dolgok közé. — Mi különben hivatalos békereményeinket illeti, az osztrák követség részéről megtehető kishitűségre talál. Metternich herceg ugy nyilatkozott volna valahol, hogy csak tettetés, mintha a háborut el akarnák háritani, melyet mégis kívánnak. Ezen nézet kétségenkívül a legelterjedtebb és már is arról beszélnek, hogy a hadügyministerium több mint 200,000 katonacipő elkészítését rendelte el, hogy a kormány 500 milliómos kölcsönt tervel és Fould pénzügyminister épp e miatt kívánná elbocsáttatását.

A titkos tanács ülésében Napoleon herceg a háboru mellett nyilatkozott; a császár ellenben nagy súlyt fektetett a békés politikára.

A „Köln. Ztg.” így ír: „A mai esti lapok békés hírekkel vannak megtöltve; hivatalos körökben azonban még nem hiszik, hogy a fáradozások, melyeket a jelen pillanatban a béke fenntartására tesznek, a háboru kitörését meg fogják akadályozni. Benedek tők proclamatioját itta congressus osztrák részről visszautasításának tekintik. Figyelemreméltó az is, hogy a „Pays” a „France”-t erősen megtámadja, mivel az néhány nap óta többször kikelt Poroszországgal ellen. Az „Opinion Nationale”, mely Napoleon hg visszatérte óta nagyobb jelentőséget nyert, egy hosszabb cikket közöl annak bebizonyítására, hogy a háboru elkerülhetlen. A Loire vidékén most nagyban vásárolnak lovakat Olaszország számára.

Olaszország. A „P. L.”-nak írják: „Midőn a „W. Ztg.” csak Velenceze eladásának lehetőségét tagadja, de kiseréltetés lehetőségéről hallgat: az olasz kormány közlönye az „Opinione” azt erősíti, hogy Austriának akarata Velenceze át nem engedését illetőleg épp oly szilárd mint Olaszországa a részben, hogy semmiféle kiegyezkedésbe nem bocsátkozik, melynek nem Velenceze átengedése a kiindulási pontja. Angolországának a kérdésbeni magatartása sem mozdítja elő a kiegyezkedést, mely nem igen látszik hajlandónak, a jelen viszonyok közt Olaszország igényeit támogatni.

Paget, angol tengernagy, a középtengeri angol hajóraj parancsnoka, Rómába érkezett s állítólag azt az ajánlatot teszi Ferencz volt nápolyi királynak, telepedjék át Maltába.

A „Patrie” is megerősíti, hogy Olaszország most naponként három milliót ad ki, s rövid idő múlva 350,000 csatakész embere lesz talpon, s ezek közül 200,000 már készen áll; e hadseregnek több mint fele szabad ég alatt tölti, az éjet, egy hideg-lelés által látogatott vidéken, s oly évszakban, midőn a nagy hőség kezdődik; miként bocsátkozhatnék az olasz kormány ily körülmények között hosszan tartó alkudozásba? A „Journal des Debats” egy florenzi tudósítása is kijelenti, hogy van ok féltetni, miszerint egy hét nem fog elmúlni a nélkül, hogy valami döntő határozat ne hozassék. A mint a dolgok most állanak, s a pillanatnyi kedélyhangulatnál fogva, Olaszország le nem mondhat a háboruról, ha csak Velencezt önkényt át nem engedik neki.

Németország. Berlin, május 22. A congressus-tervet az actio itteni elemi egy összejövetelnél kedvetlenséggel fogadták. Felhivatalos rész-

ről bevallják, hogy a hercegségi kérdés csupán külső ok az Auszriávali viszállyal, melynek főszéljait képezi Poroszország supremáciája Németországban. A szövetségi reform-tervet illetően különösen a szövetségi hadi alkotmány porosz értelemben revidisához a congressus létre nem jötté esetére a harc annál hevesebb lesz.

Erősítik, hogy az uesti s ratibori hercegek, továbbá Blücher, Hohenzollern, Hechingen, Plesz, Hatzfeld s Biron hercegek és Maltzahn gróf, saját költségükön 3 huszárezredet és 3 vadász-zászlóaljat akarnak alakítani. A szükséges pénzösszeg már alá van írva s az egedély iránti folyamodás felterjesztett.

A hadügyminisztérium Poroszország összes haderejének június 15-éig eszközözendő felállítását rendeli el. Négy hadsereg állítatik fel. Az 1-ös hadsereg a rajnai s a westerphali két hadtestből áll, s Wetzlar mellett pontosított össze a délnémet szövetségi hadjuttalék ellen; a 2-dik hadsereg a 4-dik hadtestből s az összes honvédség három hadtestéből összeállítva, Erfurtnál foglal állást; a 3-ik hadsereg a testőr-hadtestből s a 3-dik hadtestből áll s a főváros fedezésére tartaléknak állítatik fel;

végre a főserg Schlesiában a Neisse mellett pontosított össze.

A „Börsenhalle“ bécsi tudósítója írja: „Austria Poroszországnak a hgaégekre s a német reformra vonatkozó törekvéseit úgy tekinti, mint kezdetét Austria ki-záratásának a német szövetségéből. A hely-zet még akkor sem javulhat, ha az augusztinburgi hercegek összes jogait Poroszországra ruházná át. A congressus most magában véve lehetetlen s ha létre jönne is, nem használna semmit.“

Oroszország Sz. Pétervár, május 20. A „Journal de St. Petersburg“ alaplatannak nyilvánítja azon hírt, mely szerint az orosz császár Auszriának Velence átengedését tanácsolta a Poroszország ellen segélyt ígért. Oroszország a viszályban álló felek kibékítésére törekszik; de helytelenség mást tulajdonítani neki, mint a barátságos rábeszélés hangját s más magatartást, mint a teljes pártatlanságot.

Ujabb. Florenz, május 25. Minthogy az önkényes zászlóaljak immár teljesen meg vannak alakítva, a minisztérium megszűnteti a toborzásokat, melyek szűkség esetében újból megkezdhetők.

A „Moniteur“ megerősíti, hogy Angol, Francia- és Oroszország elküldötték a conferentia egy-behívására vonatkozó iratokat, mely conferentia minél előbb Párisban tölte össze.

Az „Opinion“ vezércikkében kimutatja az esetleg egybeülendő congressus eredménytelenségét, és végezettül azt mondja, hogy a három hatalom kísérlete nagylelkű ugyan, de félt, hogy eredménye csak kiterjedt, borzasztó mérvben folytatandó háború lesz.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 28-án: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 61.70. 5% Metalliques 100 frt. 55.85. — Bank-részvény 655. — Hitelintézeti részvény 200 forint 126.80. — London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 124.50. — Ezüst 126. — Cs. kir. arany 5.97. — 1860. kölcsön 72. —

Május 22-ikén: Földtehermentési kötvény magyarországi 59.50. — Erdélyi 55. —

T. s. felelős szerkesztő DÖZSA DÁNIEL.

Piaci árak:

Nagy-Vár, május 22.	280
Beszterce, május 15.	490
Brassó, május 11.	454
Dézs, május 15.	400-360
Károlyfehérvár, „ 12.	378-373
Maros-Vásárhely, „ 24.	452-436
Nagy-Enyed, „ 24.	400-340
Szamosújvár, „ 23.	400-280
Szászváros, „ 19.	340-330
Szász-Régen, „ 10.	380-350
Szeben, „ 18.	400-347
Sz. Udvarhely, „ 14.	500-500
Torda, „ 19.	400-320

Alsó ausztriai mérő:

Tiszta-buza.	Elegy-buza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török-buza.	Marhabuza.
krajczárookban.						
280	240	190	150	140	180	18
490	360	—	—	130	356	9
454	370	346-220	294-268	118-112	346	11
400-360	300-260	250-220	—	130-110	290-280	8
378-373	330-320	290-285	—	160	210-106	12
452-436	385-370	375-346	—	134	300	10
400-340	320-300	300-280	—	160-140	266-235	10
400-280	280-240	260-240	—	130-120	300-300	10
340-330	280-270	210-200	—	164-160	220-210	10
380-350	300-290	290-280	—	110-100	290-270	10
400-347	333-280	280-253	000-000	133-120	267-253	14
500-500	400-400	300-300	—	120-120	310	10
400-320	294-266	266-260	160-145	134-130	266-260	11

HIVATALOS.

Sz. 2006. 1866.

polg.

Hirdetés.

Nemes Kolozsmegye idegl. törvényszéke közhírré teszi, hogy báró Bornemisza János ur részére, özvegy gr. Haller Gáborné b. Bornemisza Józefa úrnőnek özves ingó s minden ingatlan vagyona felett — melyek az 1853 július 18-án kelt esőrendtartás hatálya alatt országokban fekszenek, a csődeljárás alkalmazása mai napon jelen sz. alatt kelt határozattal elrendeltetett. Perügelyöl ki nevezetett kolozsvári ügyvéd Nemes József ur, helyettesül ügyvéd Groisz Nándor ur, a tömeg ideiglenes gondnokul pedig b. Bornemisza János ur Kolozsvárt. Ennélfogva felszólítanak mind azok, kik bármint jogezimen közadós özv. gr. Haller Gáborné b. Bornemisza Józefa úrnő ellen valamely követelést akarnak érvényesíteni, hogy ezen igényüket a perügely ellen intézendő rendes kereset alakjában legfeljebb **1866 július 31-dik napjáig** oly bizonyosan jelentse be, mivel ellenesében daczára bármely tulajdonosi zálog- vagy elsőbbségi jogainak a csődeljárásból ki fognának rekesztetni, s a csődtömeg ellenében minden jogukat elvesztendik.

Egyszersmind a csődeljárásnak a cs. rend. 69. §-a alapján leendő békés ki-egyenlítésére, esetleg a végleges tömeggondnok és hitelezői választmány megválasztására, és a közadós részére igénybe vett vagyonátengedési kedvezmény főlötti tárgyalásra határnap tűztek ki **1866 évi augusztus 4-én d. e. 9 órán** kezdődő ezen törvényszéknek, melyre az özves hitelezők a cs. rend. 44 és 179. §§-ra utalás mellett meghívattak.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1866 május 17-én tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(196)

29/5

(1-6)

Kolozsvártt belső-középutca **KOZAK EDE** fűszerkereskedésében, mindég friss minőségben kapható: Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV

meil-betegeknek.

Használati utasítással együtt 1 üveg ára **87 kr.**, két üveg bepakolása **20 kr. o. é.**

KROMBHOLZ orvostudor

GYOMOR-LIKORE.

Ezen oly szerencsésen összeegyeztetett vegyület győgyerejű növényekből készült és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, helységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegelőítő igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára **52 kr.**, két üveg bepakolása **20 kr. o. é.**

Engelhofer G. J.

győgyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiaja.

Külső használatra csúszos arcz- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztoson-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menek után, általános testgyengeség, oldallágyulás, aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az **izom- és ideg-essentia**, egy üveggel 1 ujftért, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt, **KOZAK EDE** kereskedésében.

Ugyszintén a következők:

Dr. Calloud. **Geleszta-szeletek**, egy skatulya használati utasítással **30 kr.**

Dr. Koch **Növény-Bonbonja**, köhögés ellen, egy skatulya **40 kr.**

Seidlitz-porok, egy skatulya **1 ft.**

Dr. Pagliano **Szirupja**, egy üveg használati utasítással **1 ft 50 kr.**

Palaczféreg elleni szer egy üveg **30 kr. o. ért.**

(5)

MATICO-INJECTION

UND MATICO-CAPSELN

VON GRIMAULT & Co. Apotheker in Paris

anélkül, hogy stricturákat, vagy a belső részeken gyuladást okozna, a matico-pernea fa leveleiből van készíve. Dr. Ricord és a párisi orvosok legnagyobb része, mióta ezen gyógyszer feltaláltatott, minden egyéb ilyenféle szerekkel mellőznek. Az Injection a betegség kezdetével alkalmaztatik, a tokocsak minden rögzített s elévült esetekben, melyek a copahu s kubébamag s más egyéb érczes alapokra készített injectiókra távozni nem akartak, vétetnek használatba.

Raktár: Ausztria minden nevezetes győgytárában.

(194)

(2-3)

Pályázati hirdetés.

A sz. udvarhelyi ref. főtanoda előjárósága az irt tanodánál lévő **német és francia nyelv-tanítóságra** pályázatot hirdet 200 forint évi fizetés és a tanoda épületében ingyen lakás mellett oly feltétel mellett, hogy ha az ajánlkozó még valamely más tan-tárgy tanítására is képes lenne a középtanodai osztályokban vállalkozni, azért is külön 200 ft ígértetik. A pályázni kívánók szükséges bizonyítványaiknak jelen **évi július elsőjéig** leendő bétküldésére fűlhetvannak.

Sz. Udvarhely, máj. 20. 1866.

KORONDI MOZES,

(84)

29/5

(11-*)

Gyomorgöres és emésztési gyengeségben szenvedőknek.

A dr. DÖCK-féle orvoslás utasítását e lapok kiadó hivatala ingyen küldi meg az ezt kívánóknak.

Eladó czitromfák.

A bonyhai uradalomban eladatnak: 18 db magas koronás czitromfák dbja 7 ft. 34 " kisebb " " 6 " 17 " középrendű koronás " " 4 " 56 " 5 és 7 évesek " darabja 3 és 2 " Megrendelhetők az uradalmi kertész Boronyán, utolsó posta Dícs-Szent-Márton. (189)

Számos orvosi híres tekintélyek által megpróbált, bizonyított, és ajánlatott!

Dr. SUIN DE BOUTEMARD

illatos FOG-PASTAJA.

Az új
Eliquette
aranyban
Hilaszinnel
1 csomag 70.
1/2 cs. 35 kr.

Egy elismert célszerű készítmény a fogak és foghús ápolására. Sokkal hamarabb és biztonságban tisztít mint az eddig ismert és használt szerek, és egyuttal az egész szájüreget igen jótékony frissességet kölcsönöz. (77)

Dr. LINDES tanár

Növ. Rud-hajkenőce,

igen jótékonyan hat a haj nevelésére, a menyinyben ezt hajkőny minőségben megtartja és a kiszáradástól megóvja; e mellett a hajnak szép természetes színt kölcsönöz és emelkedett ruganyosságot, míg más részről ugyanakkor a választék szilárdan tartására különösen alkalmas.

Eredeti darabokban 50 kr.

A valódisáért kezesség válaltatván a fennebbi árakért kaphatók:

Kolozsvártt: **WOLFF JÁNOS** és **Engel József** gyógyszerészeknél, valamint:

Besztercen: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinánd gyógyszerészek. Dévén: Bosniák A. Dézsen: Krémer Samu. Nagy-Enyed: Horváth Ferencz. Érsekbethodronon: Schmidt A.; Károlyfehérvártt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszerészek. Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandsch. Szegedvártt: Misselbacher J. B. & fia. Sz. Ujvártt: Placintár és fia gyógyszer. Szász-Régenben: Wachner Traugott. Szászsebenben: Weisskörtl Ad. G.; Szebenben: Zöhner J. F.; Székely-Keresztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Vitélyos Béla. Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gozsy. A.; Sz. Somlyón: Ruszka Ignác. Tardón: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalahánán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

A becsar fele aran

adja a bécsi első és legnagyobb gyolcs- és vászonneműek központi raktára

(Bécs, Tuchlauben № 11.)

a legjobb és legolcsóbb férfi, női és gyermek fehérneműket mindenféle nagyság és választékban, fehér és színes ingek a legújabb minták szerint. A jó minőségek és bámulatos olcsó árak feltétlenül meglepnek minden vevőt.

A valódiság, jó munka és jótállásért kezesség vállaltatik. Azon ingek, melyek nem fognak találni, vissza cserélhetnek. Kész uri ingek a legjobb kézmunkával.

Fehőronalú vászonból, sima	frt 3. — helyett csak frt 1. 50
Finomabb minőségű, fodros mell	frt 4. 50 helyett csak frt 2. 30
Finomabb irlandi vagy rumburgi vászon	frt 6. — helyett csak frt 2. 80
Finom rumburgi ingek, kézfónás	frt 7. 50 helyett csak frt 3. 50
Legfin, rumb. ingek legszebb kézmunka	frt 10. — helyett csak frt 4. 50
Kész nőingek, legszebb kézmunka és kézhímzés.	
Sima vászon, nőingek összehúzára	frt 4. — helyett csak frt 1. 90
Finom svájczingek, fodros mell	frt 5. 50 helyett csak frt 2. 80
Uj modor, szív és felhajtással, hímzeve	frt 6. 50 helyett csak frt 3. 50
Eugenie, új modor, hímzeve	frt 7. — helyett csak frt 3. 50
Marie-Antoinette, fűző-ingek	frt 6. 50 helyett csak frt 3. —
Viktoria, hímzett valódi Valencienn	frt 16. — helyett csak frt 7. —

Legújabb nő-pingyola és fesülőkőpenyek.	
Elegans, a legfinomabb perkalból	frt 11.50 helyett csak frt 5. 50
Angol szövettől, hímzeve	frt 18. — helyett csak frt 8. 50
Női-nadrág shirtingből, legfinomabb	frt 7. — helyett csak frt 2. —
Női-nadrág, hímzeve, vászonból	frt 6. — helyett csak frt 2. 80
Női-éjeli otthonka, sima	frt 5. 50 helyett csak frt 2. 80
Elegans, gazdag hímzésű otthonkák	frt 12. — helyett csak frt 5. 50
Női-éjeli ingek hosszú ujjakkal	frt 3. —, 3. 50 — 4. 50-ig.

(191) Legfinomabb vászon uri gatyák 29/5 (2-12)	
1 vég irlandi vászon 48 rőtő	frt 20. 1. 50; legfinomabb rumburgi frt 2. 20
1 vég legfinomabb irlandi v. rumb. 50 r.	frt 34. — helyett csak frt 17. —
Jó vászon zsebkendők fél tucattal	frt 60. — helyett csak frt 24. —
Jó vászon zsebkendők fél tucattal 1. 1. 50, 1. 80, 2. 2 ftig.	
Legfinomabb, ugy vászonpatizst, fél tucattal frt 2 — 2. 50-ig.	

A vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek. Megrendeléseknél csupán a valódiság megjelölése kérietik.

Adresse: An den Central-Depot der ersten und grósten Leinen Wáche Niederlage des Louis Modern, Wien, Tuchlauben № 11.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvártt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvártt kapható:

Az általános polgári törvénykönyv,

mint ez jelenleg Erdélyben érvényes;

minden a legújabb időig megjelent és még hatályban levő utólagos rendeletekkel, felvilágosító és utasító jegyzetekkel ellátva.

Irta Hilbi HALLER KÁROLY, a kolozsvári kir. jogakademián az által. polg. törvénykönyv, váltó- és kereskedelmi jog, esőrendtartás és az általános bányatörv. h. tanára; az igazságügyi elmél. államvizsgálati bizottságnak tagja.

Ára 6 frt o. ért.

Az erdélyi muzeumegylet évkönyvei.

I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) 1 frt 70 kr.
II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 frt 60 kr.
III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét 3 frt 20 kr.

„Egy szép asszony története“

Egyetemes Könyvtár a Fundatia pentru Scoala regény két kötetben. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 2 frt.

Dózsa Dániel. Az északi fény.

Regény három kötetben. Ára 3 frt.

— Boronkai Margit. Tört. Regény

2 kötetben. Ára 2 frt.

— Oláh Judith. Történelmi regény.

Ára 1 frt 20 kr.

— Zandirhám. Székely hőskölte-

mény, a IX-ik századból. Ára 2 ft 10.

Képek a természetből. A feler-

dült növényeknek Wagner Ár-

min után felmutatja Kovács An-

tal. 10 könyvomat képpel. Ára 1 frt.

Képek a hazai történelemből. Ifjúság szá-

mára. Szerkeszté **Tánczos János.**

Ára 50 kr. Diszkiadás, hat színezett

képpel . . . 1 frt 60 kr.

Szerelmi pikantériák a francia

udvari életből. Oettinger után közli

Balázs Frigyes. Ára 1 frt 20 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Ba-

lázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Szavalmányok növendék leányok

számára. Összeállítá Réthi Lajos.

Ára 80 kr.

Utirajzok. Irta Zombori Gedő.

I-ső kötet: Magyarország, Aus-

tria, Morva és Csehország, Német-

ország, Holland, Belgaföld, Angol-

ország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz,

Savoya és schweitz határhegyek,

Olaszország, Krajna, Karantán és

Steierország. A két kötet ára 2 frt.

Erdélyi történelmi adatok. Szer-

keszté és kiadja gróf Mikó Imre, 4 köt.

1855—1862. n. 8-rét (XXXI 368.